

Nagybecskerek közlése
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolvasó szerkesztő: Somfai János.

Hírdetési árak:
Egész évre — — — 32 — K
Félévre — — — 18 — K
Negyedévre — — — 8 — K
Egy héra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi fel.
Azonkívül az összes hír-
: : : detési irodák. : : :
Megjelenik vasár- és
ünnepe napok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 129. szám.

Péntek, június 8.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentésel. —

Oroszország külön válik szövetségeseitől.

Oroszország elválik az entente-től. — Harc a békéért. — A buvárhajóharc. — Ujabb 21 ezer tonna elsülyesztése. — Diadalmos harcaink az olaszokkal. — Az oroszországi zűrzavar.

Oroszország külön válik szövetségeseitől.

Budapest, június 8. Berlinből sürgönyzik: A Lokalanzeiger jelenti:

A szentpétervári munkástanácsban biztos többség van amellett, hogy **Oroszország teljesen külön váljék szövetségeseitől és elsősorban a béke helyreállítására törekedjék.**

A legközelebbi időre várható belső rázkódtatásnál a mostani kormányt **tiszán szocialista kabinet váltja fel.**

Harc a békéért. — A franciák békeföltételei.

Budapest, június 8. Londonból sürgönyzik:

A lapok helyeslik a francia parlament békeföltételeit. Szerintük a francia parlament nyilatkozata a legszabatosabb az összes nyilatkozatok közül, amelyek eddig a hadviselők részéről Európában elhangzottak.

Budapest, június 8. Párisból sürgönyzik: A Havas-ügynökség jelenti:

A szenátus tegnapi ülésén az interpellációkra válaszolva Ribot miniszter elnök kijelentette, hogy az idegen városokban tartott békekonzferenciákból a békének csupán rögeszméje fakadhat. Amidőn **a háboru már a végéhez közeledik**, nem endedhetjük meg, hogy ez a rögeszme a hadseregben elterjedhessen. A kamarában világosabban kellett beszélnünk. A csábító formulákat visszautasították, mert észrevették benne a kelep-cét. Az annexió nélküli béke nem jelentheti, hogy nincs jogunk a magunkét, Elzász-Lotharingiát visszakövetelni. Az országunkban véghezvitt pusztítások jóvátételéről nem mondhatunk le.

Ezután a szenátus egy óras titkos ülést tartott.

Az ezt követő nyílt ülésen napirendi indítványt fogadtak el, amelyben kifejezik meggyőződésüket, hogy a tartós békét csakis a szövetséges hadseregek győzelme hozhatja meg. A háborút a szövetségeseikkel együtt Elzász-Lotharingia visszaszerzéséig, a büntettek megtorlásáig, a károk jóvátételéig s a porosz militarizmus támadása ellen nyújtandó biztosítékok elnyeréséig folytatják. A napirendet 235 szavazattal egyhangulag elfogadták.

Budapest, június 8. Zürichből sürgönyzik: A Neue Züricher Nachrichten írja:

A francia kamara határozata harcot jelent egészen saját országuk elpusztulásáig. A kamara ugyanakkor olyan követeléseket állít föl, mint a központiak teljes leverése, amikor az entente szárazon és vizen oly rosszul áll, mint eddig még sohasem.

Budapest, június 8. Szentpétervárról sürgönyzik:

A munkástanács Cseidzát, Branczót, Szokolovot, Sztalkevicset, Kozlovskyt és Hisznyakot küldi ki a stockholmi konferenciára.

Budapest, június 8. Luganóból sürgönyzik:

Az olasz hivatalos szocialista párt vezetősége elhatározta, hogy **elküldi megbízottait a stockholmi konferenciára.**

Diadalmos harcaink az olaszokkal.

Budapest, június 8. Berlinből sürgönyzik:

A Vossische Zeitung megállapítja, hogy a magyar és osztrák hadsereg az Isonzónál fényes sikert aratott. A védelmi csata módszere, amelyet a németektől vettek át, nagyszerűen bevált.

Budapest, június 8. A sajtóhadiszállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

A jamanói csata tegnap változatlan hevességgel folytatódott. Az olaszok a legnagyobb tömegek harcbevételével igyekeztek visszavenni negyediken elvesztett állásaikat, **de súlyos veszteségükkel visszavertük őket.**

Az oroszországi zűrzavar. — Forradalmi szocialista nagykövet.

Budapest, június 8. Szentpétervárról sürgönyzik:

A kormány elfogadta **Sasszanov** lemondását londoni nagyköveti állásáról.

Budapest, június 8. Szentpétervárról sürgönyzik:

A munkástanács negyedik ülésén Kerenszky válaszolt az offenzíva előkészítéséről mondott beszéde és Alexejew tábornok beszéde miatt beterjesztett

interpellációkra. Alexejewet már nyugdíjazták, miután nyíltan szembeszállt a kormány külpolitikájának alapelveivel. Így az interpelláció tárgytalan.

Szólónak a hadsereg harcokésztségéről mondott beszéde nem jelent hódító szándékot. A hadsereg harcépességére azért van szükség, hogy **biztosítsák az annexiók és kártalanítás nélküli békét.** Kerenszky beszédét ezzel végezte:

— Éljen a demokrácia nemzetközi összetartása.

Kerenszkyt az ülésen lelkesen ünnepelelték.

Budapest, június 8. A Reutter-ügynökség jelenti Szentpétervárról:

A kronstadti incidenst elintézték. A munkástanács kronstadti bizottsága elismeri az ideiglenes kormány felsőbb-ségét.

Budapest, június 8. Hágából sürgönyzik:

Izvolzsky utódává **Plechanov forradalmi szocialistát neveztek ki párisi orosz nagykövetnek.**

A buvárhajóharc. — Ujabb 21 ezer tonna elsülyesztése.

Budapest, június 8. Berlinből sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

Buvarhajóink ujjabban 20 ezer 500 tonnát sülyesztettek el elzárt területeken.

A nyugati nagy küzdelem.

Budapest, június 8. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti este:

A Wyttschaete-hajlásban az ellenfél betört állásaink területére. A hullámzó harc még teljes mértékben folyamatban van.

Légi támadás Anglia ellen.

Budapest, június 8. Londonból sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

A tegnapi légi támadásnál összesen **tizenketten meghaltak s harminchatan megsebesültek.**

A politikai válság.

A király Budapesten. — Kihallgatások a királynál. — Wekerle-kabinet?

Budapest, június 8. Bécsből sürgönyzik:

A király tegnap este tíz óra harminc perckor udvari különvonaton Budapestre utazott. Ugyanezzel a vonattal érkezik Budapestre **Burián báró** közös pénzügyminiszter is.

Budapest, június 8. A király ma reggel hét óra harminc perckor Budapestre érkezett. A pályaudvaron **Bárczy István** polgármester és **Boda Dezső** főkapitány fogadták.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések június hó 7-éről.**
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harctér:

Változatlan.

Olasz harctér:

Az Isonzó mentén az ellenség tegnap nagy szivóssággal folytatta arra irányuló kísérleteit, hogy a június 4-én töle elvett állásokat mindenáron visszahódítsa. A jamianói csatátér ismét leghevesebb viaskodás színtere volt. Az olaszok verejtéget szenvedtek. Tömegtámadásaik mindenütt súlyos veszteségekkel omloították össze s újabb harminc tiszt és ötszáz főnyi legénység maradt kezünkön, úgy hogy a május tizenkettőike óta beszállított foglyok összes száma felülhaladja a huszonhétzert. A Gail-völgyben június 5-én lelőttünk egy olasz harci kétfedelűt. Mindkét utasa sebesületlenül fogságunkba jutott. Ugyanezen a napon a háromesücs területén rohamcsapatunk sikeres előretörést hajtottak végre az ellenséges állásba. Tegnap a Sugana-völgyben és a hét község fensikján élénk volt az olaszok ágyutúze.

Délkeleti harctér:

Berattól délkeletre fekvő területen biztosítócsapatunk az ellenséges osztagokat az Osum-völgybe szorították vissza.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Ypern és Armentieres között tegnap óta változatlan erővel tombol tűzérési harc. Ma reggel nagy kiterjedésben robbantások és a leghevesebbre fokozódott a pergőtűz után az angolok gyalogsági támadásaival a flandriai csata teljes erővel fellángolt. A labassei-csatornától délre és egészen a Scarpe déli partjáig rendkívüli hevességgel folyt a tűzérési tevékenység. Hulluchnál, Loosnál, Liewinnéla és Roexnál ma napkelte előtt meghiusultak erős angol részleges támadások. A német trónörökös hadcsoportja. Kevéssel azután, hogy rajnai lövészek a Pinon-Jony-i ut mentén elkeseredett kizárásban a franciák árkaiból számos foglyot szállítottak be, az ellenség figyelmét ide terelték. Pargny-Filaintól délre kora reggel meiningeni, hannoveri, schleswig-holsteini és brandenburgi ezredek részei a Chemin des Dameson majdnem két kilométer kiterjedésben elfoglalták az ellenség állásait. A tüzelés és repülőkhathatos támogatásával árkászoktól és a legutóbbi hetek harcaiban különösen bevált hetedik rohamzászlóalj csapataitól kísért századaink az ellenség makacs ellenállása dacára elérték a támadás megparancsolt célját. Az elfoglalt vonalak ellen heves tűzhullámok után még éjjel is erős ellenséges támadások irányultak. Mindegyiket visszavertük, 14 tiszt, 543 főnyi legénységet elfogtunk, egy revolverágyut, 15 gépfegyvert és több gránátvetőt zsákmányoltunk. A lbrecht württembergi herceg hadcsoportja: Nincs különös esemény. Tegnap légi harcban nyolc angol repülőgépet lőttünk le, ezek közül Voss hadnagy, aki ezzel harmincegyedik légi győzelmet aratta.

A keleti harctéren és a Macedon arcvonalon nem volt nagyobb harci tevékenység. — Ludendorff.

— **Urnapija.** Ragyogó nyári napsugár tündöklött tegnap Urnapjára, amely egyike a katolikus egyház legszínesebb és legfélemlőbb ünnepeinek. Az egyházi ünnepség a róm. kath. templomban d. e. 9 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődött, amelyet *Magyar* Pál pápai kamaras apátplébános végzett díszes papisegédlettel. A mise során a templomból elindult a körmenet az oltári szentséggel ugyancsak *Magyar* Pál apátkanonok vezetésével az utcákon fölláított oltárokhöz. A körmenetben részt vettek a polgári és katonai hatóságok, élükön dr. *Dellmannics* Lajos főispánnal, *Jankó* Ágoston udvari tanácsos alispánnal és *Hunyady* Imre m. kir. honvédelezredessel. Az ünnepség alatt a templom előtt s az oltároknál a katonaság dísztüzet adott, majd a körmenet ismét bevonult a templomba, ahol folytatták és befejezték a misét.

— **A pénzügyi tisztikar köréből.** Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király *Láday* Kálmán kir. tanácsosi címmel felruházott szolnoki pénzügyigazgatónak, aki hosszú éveket volt Nagybecskerekben, a VI-ik fizetési osztály jellegét, *Apor* Nándor pénzügyi tanácsos nagybecskereki pénzügyigazgatóhelyettesnek pedig a királyi tanácsosi címet adományozta.

A pénzügyminiszter kinevezte továbbá *Gáspár* György és *Kolb* Árpád pénzügyi tanácsosi címmel és jelleggel felruházott nagybecskereki pénzügyi titkárokat a VII. fiz. osztályba pénzügyi tanácsosokká, *Buday* Rezső pénzügyi biztosi helyettesét pedig *Zsombolyára* ideiglenes minőségű pénzügyi biztossá.

— **Ruffy Pál előadásai.** Mint már említettük, *Ruffy* Pál miniszteri tanácsos, a gyermekmenhelyek országos felügyelője Nagybecskerekre érkezik s itt az anya-, csecsemő- és gyermekvédelemről két, esetleg három előadást tart. *Ruffy* Pál első előadása holnap szombaton délután 5 órakor lesz a vármegyháza nagytermében s az előadás iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Eljegyzés.** Ifj. *Heitzmann* György hódvári és tamaslakai földbirtokos egyetlen leányát *Vilmát* eljegyezte dr. *Stolcz* Ferenc ügyvéd, tartalékos tüzérhadnagy *Kuláról*. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Orosz, magyar és osztrák hadifoglyok kicserélése.** Hivatalosan közlik: Az orosz kormány megadta beleegyezését a 60 éven felüli hadifoglyok kicserélésehez. Az ebben a korban levő hadifoglyok hozzátartozói kérhetik az illetők kicserélését. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvényeket Bécsbe a hadügyminiszterium 10. hadifogly osztályához (10. Kriegsgefangenenabteilung) kell intézni a csapatnév, rang, név, kor és internálási hely egyidejű pontos megjelölésével. A hadifoglyok érdekében áll, hogy ezeket az adatokat a legpontosabban jelöljék meg, hogy így a kutatások megkönnyíthessenek.

— **Német gyermekek nyári vakációzása Magyarországon.** Mint ismeretes mozgalom indult meg az országban, hogy a nyári szünetben nemetországi gyermekeket helyezzünk el magyar vidékeken. Nagybecskerekben is lépések történtek erre nézve s dr. *Perisics* Zoltán polgármester most, tekintettel a nemetországi gyermekek magyarországi vakációzásának szociális és pedagógiai jelentőségére, felhívja azokat a nagybecskereki családokat, akik hajlandók német gyermekeket a nyári vakációban négy-hat hétre magukhoz venni, jelentkezzenek *Halmos* János városi tanácsosnál.

— **A munkás, rokkant és nyugdíjgyelet nagybecskereki fiókjának közgyűlése.** A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyelete nagybecskereki 88. számú fiókpenztára f. évi június hó 10-én d. u. 3 órakor tartja XV-ik rendes évi közgyűlését az „Ellmer“-féle vendéglőben levő egyesületi helyiségekben (Melencei-utca), amelyre már a névre szóló meghívók is szétküldtek, az elnökség a rendelkezésre állott nyilvántartása szerint minden tagnak megküldötte a meghívót, ha azonban tévedésből egyes tagok azt nem kapták volna meg, ezután hívja fel szíves figyelmét és felkéri a gyűlésen való megjelenésre. A Rokkant és Nyugdíjgyeletnek a szünni nem akaró háboru folyásában ismét egy esztendői működéséről kell beszámolni s már mos örömmel jelentheti az egyesület, hogy fennakadás nélkül teljesítette magasabb hivatását s a nehéz viszonyok között szilárdan megállotta helyét, annak a reményének ad kifejezést az elnökség, hogy a tagok saját érdekében isminél számottelebberen fognak megjeleneni a közgyűlésen.

— **A cséplőgépezetek és fűtők felmentése.** A cséplőgépezetek és fűtők felmentése iránt a honvédelmi miniszter rendeletileg intézkedett. Az 1917. évi 11900. eln. Mga. számú rendelet értelmében a katonai, illetőleg népfelkeltési tényleges szolgálatot teljesítő, valamint a hadicélú szolgálatra igénybevett hivatásos, vagyis gyakorlatilag képzett gőz- és motorcséplőgépezetek és fűtők, akikre a cséplésnél tényleg szükség van, a községeknek, birtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésre bocsátatnak, illetőleg a saját gépjük kezelésére hivatott cséplőgéptulajdonosokkal együtt felmentetnek. A cséplőgéptulajdonosok, amennyiben a cséplőgép kezeléséhez értő egyén otthon rendelkezésre nem áll, a községi elöljáróságánál, illetőleg a városi polgármesteri hivatalnál jelentkezni tartoznak, mely a felmentendő gépezeteket és fűtőket hivatalból és díjtalanul névjegyzékbe foglalni és a névjegyzéket a felmentés engedélyezésére illetékes pöttestparancsnoksághoz eljuttatni köteles. A felmentési jogcím megállapításánál és ennek alapján a névjegyzék összeállításánál elsősorban a gépkezeléshez értő géptulajdonosok és az öregebbek, valamint a mögöttes országgrészben szolgálók veendők figyelembe és csak a végső kivétel esetében kérhető az arcvonalbeli szolgálatra alkalmas, harctéri szolgálatot teljesítő felmentése. A hadicélú szolgálatra igénybe vett cséplőgépezetek és fűtők legalább 8 hétre, de csak abban az esetben menthetők fel, ha egyénileg nélkülözhetők. A felmentésből ki vannak zárva: a tisztek, tisztjelöltek, a kórházi ápolás alatt álló beteg legénység, a vasutезд állományába tartozók, akik a polgári életben a vasutnál vannak alkalmazva és a vasutak rendelkezésére bocsátatnak, végül a műszaki csapatoknál vezető állásban levő nélkülözhetetlen egyének. A legutóbbi pótszemlén alkalmasnak osztályozott és még be nem vonult cséplőgépezetek a szükségeshez képest szintén fel fognak mentetni. A felmentett cséplőgépezetek és fűtők a hatóságok által ellenőriztetni fognak, vajjon előirt munkájukat tényleg végzik-e és az esetleges mulasztások vagy visszaélések a felmentések hatályon kívül helyezése mellett szigorúan meg fognak büntettetni.

— **Elviszik a harangokat.** Mint értesülünk, a kultuszminiszter a napokban az egyházmegyei hatóságokhoz új körrendeletet küldött, amelyben utasítja őket, hogy az 1700 előtt készült harangokról kimutatást készítsenek és azt terjeszték be mielőbb a honvédelemügyi miniszternek, mert az összes e kivételek alá nem tartozó harangokat rekvirálni fogják. A rekvirálásra vonatkozólag a honvédelemügyi miniszter legközelebb részletes rendeletet fog kibocsátani. Az a körülmény — hogy a hadvezetőségnek a municiógyártás fokozása miatt szükség van az ország csaknem minden harangjára — mutatja, hogy be kell szolgáltatni azokat a fémeket, amelyeket eddig eldugtak, vagy bármilyen módon visszatartottak. A munició fogja eldönteni a világháboru sorsát, ezt már megmutatta a reánk nézve szerencsés kimeneteli arasi csata is és épen ezért mindenki, aki a győzelem és a béke eléréséhez hozzá akar járulni, szolgáltatassa be az arra kötelezett fémkészletét.

— **Pályázat hadiövegek és árvát részére.** A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet, mely szerint a *Wolfner* Gyula és társa cég által létesített alapítvány kamatjövödelméből a király születése napján, augusztus hó 17-én a harctéren elesett vagy a hadifáradmak folytán meghalt hivatásos honvédtisztek és honvédtisztviselők özvegyeit és árváit 600 koronától 1200 koronáig terjedhető egyszeri segélyben részesíti. Az alapítványi kamatjövödelmeknek egynegyede a hetedik és ennél alacsonyabb rangosztályba tartozott tisztek és tisztviselők özvegyeinek és árváinak van fenntartva. A mellékletekkel együtt szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványok legkésőbb folyó évi július hó 15-ig nyújtandók be annál a pöttestparancsnokságnál, melynél a férj vagy atya legutóbb szolgált. A folyamodványokhoz mellékelendő: 1. A házasságkötést igazoló anyakönyvi kivonat. 2. Hatósági bizonyítvány, mely szerint az özvegy férjétől törvényesen elválva nem volt és újból házasságra nem lépett. 3. Az árvák születési és iskolai bizonyítványai. 4. Nyomorék vagy keresetképtelen árváknál

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, június hó 9-én két előadás: este fél 7 és fél 9 órakor.

Vasárnap, június 10-én négy előadás: 3, 5, 7 és fél 9 órakor.

A sorozat negyedik része!

H O M U N C U L U S.

Homunculus bosszúja. Dráma 4 felvonásban. A főszerepben *Olaf Fönss* és *Friedrich Kühne*.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombaton, június hó 9-én egy előadás:
fél 9 órakor, rendes helyárral:**Aranyvirág.**

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Lotti Neumann.

Gyönyörű kísérő műsor.**Elsőrangú cigányzenekar kíséret.****Holnap óriási detektívdrama.****Helyárrak:** Mérsékelt páholyülés 80 f. I. hely 70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f. Rendes: páholyülés 1-20 K. I. hely 1- K. II. hely 80 f. III. hely 50 f.

orvosi bizonyítvány. 5. A folyamódó vagyoni állapotáról hatósági bizonyítvány annak feltüntetésével, hogy az özvegy, illetve az árvák élveznek-e valamely alapítványi ösztöndíjat, díjmentes ellátást, vagy sem.

— **Homunculus IV.** A Városi Mozi gazdag műsorának legközelebbi szenzációja a világ-hírű *Homunculus*-film negyedik része, amely holnap szombaton és holnapután vasárnap kerül színpadra a Városi Moziban. A negyedik rész Homunculus bosszúját tárgyalja Olaf Fönsz virtuóz alakításában, gyönyörű fölvételekkel.

— **Gépszek vizsgálja.** A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által június hó 17-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Kültúr-ter 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Csömör János rk. napszamos és Zaka Róza rk. — Kozlovaeski Milován gk. cukorfőző és Czveity Julianna gk.

Születések: Mester József ref. csatornaőr, leány. — Fehér István rk. máv. fűtő, leány. — Czveity Sebő gk. földmives, fiu. — Raubinger János rk. olajgyári főkönyvelő, leány. — Czvejanov György gk. földmives, leány. — Gärtner Ferenc rk. szabósegéd, 2 leány. — Tenyer Győző rk. szabósegéd, 2 fiu. — Atyim Vitályos gk. földmives, fiu. — Grubaeski Lyubomir gk. földmives, leány. — Pirosev Sándor gk. napszamos, leány. — Nedelykov Leposzava gk. napszamosnő, leány. — Mayer Péter rk. kőműves, fiu.

Halálozások: Vaszilyev Andrásné rk. 66 éves, agyhüdes. — Dekold János rk. 39 éves, merevgörcs. — Brauer Péter rk. 53 éves nyug. jbr. irodatiszt, szivhüdes. — Sonnenfeld Vilma 20 éves magánhivatalnoknő, agyhártyalob. — Putty Miklós gk. 65 éves napsz., üdült veselob. — Antonni Velinka gk. 14 éves, tüdővész. — Radicev Milán gk. 16 éves, tüdővész. — Gärtner Julianna rk. 1 napos, életgyenge. — Gärtner Irén rk. 1 napos, életgyenge. — Szőke Viktória rk. 18 éves háziacseléd, fulladás. — Özv. Sztepanov Ivánné gk. 63 éves, tüdővész. — Tyurcsin Vojin gk. 11 éves, tüdőgyulladás.

— **Siketnémák felvétele.** A temesvári áll. segélyezett siketnéma-intézet felügyelő-bizottsága a f. évi június végén veszi fel a jövő tanév új növendékeit: Felvételért folyamódhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7—10 éves siketnémák szülei, akik a temesvári siketnéma-intézet kerületébe tartozó Temes, Torontál és Krassó-Szörény vármegyék területén laknak. A felsőbb osztályokba olyan gyermekek is vétetnek fel, akik később siketültek meg, akik tehát már beszélni tudnak, de a beszédet elfeledni kezdik. Az intézet a növendékek elméleti oktatásának a befejezése után maga gondoskodik a gyermekeknek szakszerű ipari kiképzetéséről, miért is ezek mint keresetképes egyének adhatnak vissza a szülőknek. A felvételt az intézet felügyelő-bizottságától kell kérni, a kérvény azonban az intézet igazgatóságánál nyújtandó

be. A kérvényhez csatolandók: a) keresztlevél, vagy születési anyakönyvi kivonat; b) a gyermek siketségét igazoló tisztí orvosi bizonyítvány; c) himlő-oltási bizonyítvány; d) hatósági kimutatás a család- és birtokállapotról és esetleg szegénységi bizonyítvány, amelynek csatolása esetében a kérvény és mellékletei bélyegmentesek; e) az eltartást megfizetni hajlandóknál a szülő, vagy gyám által kiállított és hatóságilag láttamozott nyilatkozat a díjak pontos fizetésének elvállalásáról. A b) és d) alatti mellékletekhez csak az intézeti igazgatóságtól díjtalanul kapható nyomtatványok használhatók. Akik az évi 400 K eltartási díjat egészben, vagy részben megfizetni képesek, előnyben részesülnek. A vagyontalan gyermekekről az intézet gondoskodik, ha a szülő a kérvényben kijelenti és okmányokkal igazolja, hogy gyermekének neveltetésére képtelen. A tandíj évi 40 korona, amely azonban a vagyontalanoknak, kérésükre, szintén elengedett. Az eltartási díj havi részletekben, a tandíj félévi részletekben is fizethető. Ruházatról a szülő tartozik gondoskodni A növendékek a modern kor igényeinek megfelelő és mintaszerűen berendezett internátusban nyernek ellátást. Felhívjuk az érdekelt szülőket, hogy kérvényeiket mielőbb, de legkésőbb június 15-éig küldjék be a temesvári siketnéma-intézet igazgatóságához, mely szívesen szolgál nyomtatványokkal és bővebb felvilágosításokkal.

— **Katonatthon** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u 2—9 óráig.

A torontáli Vöröskereszt munkája a háboruban.

Jelentés a Vöröskereszt munkájáról.

III.

A nagybecskereki vöröskeresztfőkegyelet nemcsak feladatahoz híven az általa fellállított és fenntartott betegápolási intézetekben, úgy mint a József közkórházban elhelyezett vöröskereszti kiegészítő kórházban, továbbá a Zander-intézetben, valamint a bégaparti vasúti állomási betegnyugvó és üdítő állomáson beteg és sebesült katonáink ápolásával és gyógyítatásával állandóan foglalkozott az elmúlt évben is, hanem mindent megtett oly irányban is, hogy körében a háboru borzalmaival, az azok szülte nyomortól tőle telhetőleg enyhítse.

A nagybecskereki vöröskeresztfőkegyeletnek a helybeli „József” közkórházban elhelyezett kiegészítő kórháza 150 ágyat tart fenn. Ezen kiegészítő kórházban a legsúlyosabban sebesültek lesznek kiválóan gondos gyógyításban és ápolásban részesítve. Az ápolást az irgalmas nővérek teljesítik.

A nagybecskereki vöröskereszt által fenntartott bégaparti betegnyugvó és üdítő állomásán a háboru kitörése óta 1917. évi április hó 30-ig 23027 sebesült, illetve beteg katona részesített az előírt ellátásban.

Ezekből be lett szállítva a különböző kórházakba 15013. Átutazott 3014. Kórház vagy sebesültvivő vonat érkezett 27. Átkötözésben részesült a nyugvóállomáson 621 egyén.

A nyugvóállomás továbbá 1914. évi szeptember 1-én éjjeli szállást és ellátást nyújtott a szerbek fenyegető betörése elől menekült és Pancsováról hozzánk érkezett 60 asszony és gyermeknek.

Folytatólag 1916. évi szeptember hó 1-től december hó 31-ig a románok betörése elől Erdélyből hozzánk menekültek közül nyugvóállomásunkon 3586 személynek szállást és ellátást adtunk.

Az ápolás és kiszolgálást a legodaadóbb buzgóssággal Daniel Ferencné, Krumenacker Elvira, Srelinger Márkné és Bakalovich Dóra végezték.

A nagybecskereki vöröskeresztfőkegyelet Zander-intézetében következő gyógyító eszközök alkalmaztatnak: melegfürdők, massage, hőlég, kézbéli orthopádia, Zandergépek, Schedenyujtó garnitúrák és orthopádiai műtétek. Az intézet 2 évi működése alatt az intézetben kezeltünk 4031 beteget. Az összes kezelési napok száma volt 240.000. Jelenleg kezelés alatt áll 279 beteg. Más intézetbe került 137 beteg. Elbocsátottunk 3615 beteget. Ezek közül harc-képes lett 1787 egyén. Segédszolgálatra alkalmasnak találtatott 907 egyén. Rokkant maradt 921 egyén. Összesen 3615 egyén. A kezelési díjak minimális alapon számítva per 60 fill. beteg és naponként 144000 koronára rúgnak (a katonakincstár eleinte 1 korona 60 fillért fizetett). Az államnak megtakarított rokkant díjak összege pedig kitesz 357.000 koronát. Összesen tehát 501.000 korona, mely összeget az államnak Zander-intézetünk által megtakarítottunk.

A Zander-intézetünket dr. Neumann Gyula

főorvos vezeti kiváló szakértelemmel és a legnagyobb hazafias buzgóssággal.

1916—1917. évben a nagybecskereki vöröskeresztfőkegyelet a következő háborus jótékony-sági akcióban vett részt:

A budapesti hadsegélyző hivatal és az országos vöröskeresztegylet által rendezett „Karcsony a harctéren” című akció részére adományozott 500 koronát.

Az országos vöröskeresztegylet javára és céljaira annak felszólítása folytán adományozott 15000 koronát.

Az országos vöröskeresztegylet által kezelt „Gróf Csekonic Endre”-féle rokkantalap javára adományozott 2000 koronát.

Az országos hadigondozó tanács céljaira adományozott 10000 koronát. Összesen 27500 koronát.

A nagybecskereki vöröskeresztfőkegyelet vagyónálaga 1917. évi május hó 30-án betétekben 73925 korona 20 fillér, értékpapirokban 300 korona. Összesen 74225 korona 20 fillér, szóval hetvennégyezerkettőszázhuszonöt korona és 20 fillér.

Ezen számok igazolják, hogy főkegyeletünk anyagi helyzete biztos és az elvállalt kötelezettségeinek emberi előrelátás szerinti, minden tekintetben megfelelő.

Mindezekben a nagybecskereki vöröskeresztfőkegyelet és a vöröskeresztegylet torontálmegyei választmányának 1916—1917. évi működését és anyagi helyzetét előadván, a választmányok, valamint a főkegyeletek tisztikarait, a választmány körzetéhez tartozó összes főkegyeletek tisztelet tagjait, valamint körzetünk egész társadalmát pedig felkérjük, méltóztassanak úgy mint eddig — továbbra is, — a vöröskeresztegylet emberbaráti hazafias nemes céljait, a legmelegebb érdeklődéssel, a legbuzgóbb személyes közreműködéssel és a legmesszebbmenő áldozatkészséggel szolgálni, mert a vöröskereszt intézmény az, mely kizárólag a kultura és tiszta emberszeretet jegyében működik, nem téve különbséget barát és ellenség között.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyem-kosztümek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttetnek.

Kitünő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruha terme
Kinizsi-utca. (Club kávéház.)

Vásár-hirdetmény.

A legközelebbi nagynezsényi

országos vásár

f. évi június hó 15-én fog megtartatni.

A kocsi elé fogott lovak is ellátandók marhalevéllel. Szabályszerű marhalevéllel mindennemű állatok felhajthatók.

Nagynezsény, 1917. évi június 6-án.

A községelöljáróság.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Legujabb.

— Folytatás. —

Az uralkodó mindkettőjüktől első-sorban a közlekedési kérdésekről érdeklődött.

Bodától megkérdezte:

— Milyen arányu lesz a délutáni tüntetés?

Boda válaszolta:

— Igen nagyarányu, de békés lefolyásáról maga a polgárság gondoskodik. Az uralkodó ezután a várba hajtattott s a lakosság egész utvonalon lelkesen üdvözölte.

Budapest, június 8. A Budapesti Tudósító jelenti:

A király reggel 8 órakor kihallgatáson fogadta Battány Tivadar grófot utána sorban Bethlen István gróf, Lang Lajos és Serényi Béla gróf jelentek meg a király előtt.

Batthány Tivadar gróf kijelentette, hogy kihallgatása egy óra hosszat tartott Teljes őszinteséggel föltartam a helyzetet — mondotta Batthány — Rendkívül meglepett az uralkodó tájékozottsága, amelyet a magyar viszonyok minden részlete iránt tanusított.

Hir szerint a király délután Wekerlét és Tiszát fogadja. Általában az a vélemény, hogy Wekerle Sándort bizza meg a kabinetalakítással.

Délben a király fogadta Szalavszky Gyula főispánt, Széche-

nyi nagyvárad püspököt, Károlyi László grófot, Tolnay Kornélt.

A Wiener Tagblatt mai reggeli száma írja:

Bécsi politikai körökben biztosra veszik, hogy Wekerle Sándor kap megbízást kormányalakításra. A lap szerint Wekerle szakferfiakat állitana az egyes miniszteriumok élére. Így belügy-miniszter Návay Lajos, földmívelési Serényi Béla gróf, közoktatási Zichy János gróf, kereskedelmi miniszter Szerényi József, a király személye körüli miniszter Hunyady József gróf lenne.

Politikai körök egyébként a válság megoldása körül a legnagyobb meglepetésekre vannak elkészülve s számolnak azzal, hogy a kombinációba vett miniszteri jelöltek egyike sem jut tárcához az új kabinetben.

Budapest, június 8. Mint az Est jelenti, a király ma deszignálja az új miniszterelnököt.

Valamennyi politikai pártban úgy tudják, hogy miután Andrássy még nem látja eléggé érettnek a helyzetet, hogy kormányalakításra vállalkozzék, így Wekerle Sándor kap megbízást a királytól kabinetalakításra. Erre következtetnek abból is, hogy Wekerle és Tisza is meghívást kaptak s ez azért történik, mert Tisza nyilván ellenjegyezni fogja Wekerle megbízását. Wekerle tegnap Vázsonyival és Apponyival tanácskozott.

Bethlen István gróf kihallgatásáról elmondotta, hogy kihallgatásán szóba került az új kormány kinevezése is. Kihallgatása azért tartott hosszabb

ideig, mert öfelsége közben telefonon beszélt Béccsel.

Budapest, június 8. Délben 12 órakor Andrássy Gyula gróf megjelent a várban. Az újságíróknak kijelentette, hogy éppen most kapott meghívást a királyhoz. Nehány perccel később Apponyi Albert gróf is megjelent. A király őt is fogadja.

Délután öt órakor a király fogadja Bárczy polgármestert.

Díósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

I. Szárazföldi háboru.

II. Tengeri háboru . . . . . 2.— K.

A kémkedés békében és háboruban 1.— K.

A franktirőr harc . . . . . 1.— K.

Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K.

A világháboru és a hadijog . . . . . 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.

Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRERT KÜZÖL A „TORONTAL“ POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fhg.-u.
Ifj. Bigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesnik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesnik R. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon tul, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárnyüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Dann Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Máttyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészeti:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.